

14. SVJETSKA GEOGRAFSKA OLIMPIJADA

Beograd, SRBIJA, 2. – 8. 8. 2017.

U Beogradu u Republici Srbiji od 2. do 8. kolovoza 2017. održana je 14. svjetska geografska olimpijada, svjetsko natjecanje mladih geografa u dobi od 16 do 19 godina. Događaj su organizirali Regionalni centar za mlade talente Beograd, Institut za nadarenu i talentiranu djecu te omladinu i Geografski fakultet Sveučilišta u Beogradu, pod vodstvom Nikole Srzentića, direktora Regionalnog centra za mlade talente Beograd. Na olimpijadi je sudjelovalo više od 40 država svijeta sa svojim timovima, koji su se sastojali uglavnom od četiri natjecatelja i dva voditelja (*team leadera*). Hrvatski tim sastojao se od četiri učenika koji su svoj plasman na Međunarodnu geografsku olimpijadu ostvarili izvrsnim rezultatima na državnim natjecanjima iz geografije. U timu su bili Nikola Bišćan (učenik drugog razreda Srednje škole Donji Miholjac), Leo Radalj (učenik drugog razreda III. gimnazije – Split), Mihovil Penavić (učenik trećeg razreda Klasične gimnazije fra Marijana Lanosovića s.p.j. u Slavanskom Brodu) i Srećko Kajić (učenik četvrtog razreda Gimnazije Matije Antuna Reljkovića u Vinkovcima) (sl. 1). Hrvatski olimpijski tim u ime Hrvatskog geografskog društva vodili su doc. dr. sc. Ivan Čanjevac i dr. sc. Ivan Šulc s Geografskog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Budući da se na Svjetskog geografskoj olimpijadi od učenika zahtijeva viša razina znanja, vještina i sposobnosti, za učenike su održane dodatne pripreme na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 10. do 14. srpnja 2017. godine. Pripreme su održali doc. dr. sc. Ivan Čanjevac, doc. dr. sc. Mladen Maradin, doc. dr. sc. Dubravka Spevec, dr. sc. Ivan Šulc i doc. dr. sc. Ružica Vuk s Geografskog odsjeka PMF-a. Učenici su tijekom priprema stekli nova znanja i vještine te produbili postojeća, putem odabranih tema iz područja geomorfologije, hidrogeografije, klimatologije, turizma, geografije gladi, kartografije, geografskih grafičkih metoda i drugih, a za svaku od navedenih tema dobili su i preporučenu literaturu za samostalan rad. Pripreme su uključivale predavanja i radionice sa sljedećim

foto: Ivan Šulc

Sl. 1. Natjecatelji iz Hrvatske na Spomeniku neznanom junaku na Avali (slijeva na desno): Nikola Bišćan, Leo Radalj, Mihovil Penavić, Srećko Kajić

temama: *Vodni resursi* (I. Čanjevac), *Reljef* (I. Čanjevac), *Osnove klimatologije i utjecaj klime na prirodne i društvene procese* (M. Maradin), *Dezertifikacija* (I. Čanjevac), *Geografija gladi* (R. Vuk), *Razvoj turizma i turistički modeli* (I. Šulc), *Održivi turizam* (I. Šulc), *Turistička atrakcijska osnova* (I. Šulc), *Globalni procesi na primjeru Afrike* (R. Vuk), *Grafičke metode u geografiji* (D. Spevec), *Kartiranje* (I. Šulc), *Tematske karte* (D. Spevec), *Analiza pisanih ispita na olimpijadi* (D. Spevec), *Analiza multimedijalnih ispita na olimpijadi* (I. Čanjevac) i *Terenski rad na olimpijadi* (I. Čanjevac).

Uz tematska izlaganja i radionice učenici su pod vodstvom *team leadera* izradili poster koji je bio vezan uz temu *Resources for Youth Tourism*. Tijekom priprema učenici su imali organizirano druženje sa sudionicima prethodnih svjetskih geografskih olimpijada, pri čemu su imali prilike razmijeniti iskustva. Hrvatski olimpijski tim je od početka sudjelovanja na Svjetskoj geografskoj olimpijadi 2011. godine osvojio čak 21 medalju – 7 zlatnih, 6 srebrnih i 8 brončanih.

Natjecateljski dio olimpijade, održan 2. – 8. kolovoza, u kojem učenici sudjeluju kao individualni natjecatelji, sastojao se od tri dijela: (1) pismenog ispita (*written response test*), (2) terenskog rada (*field work*) i (3) multimedijalnog ispita (*multimedia test*). Pismeni ispit održan je na Sveučilištu Singidunum u Beogradu 3. kolovoza, a na ispitu su učenici trebali primijeniti vlastita geografska znanja i vještine u rješavanju zadanih problema i zadataka. Terenski dio natjecanja održan je u park-šumi i izletištu Košutnjak 4. kolovoza i na Sveučilištu Singidunum 5. kolovoza,

Sl. 2. Hrvatski tim nakon dodjele medalja s voditeljima Ivanom Čanjevcom (desno) i Ivanom Šulcom (lijevo) te Dubravkom Spevec, članicom Task Forcea

a uključivao je primjenu vještina i sposobnosti u rješavanju problemski orijentiranih pitanja na terenu, vezanih većim dijelom uz fizičku geografiju. Multimedijalni ispit održan je na Sveučilištu Singidunum u Beogradu 6. kolovoza, a od učenika se očekivala primjena geografskih znanja i vještina u rješavanju problemskih pitanja prezentiranih na temelju multimedijalnih sadržaja (slika i videa). Učenici se rangiraju prema ukupnom broju bodova ostvarenom na navedena tri dijela natjecanja.

Uz navedeno, olimpijada uključuje i prezentaciju postera na zadanu temu koji učenici izrađuju i prezentiraju u timovima po državama te kulturnu večer na kojoj svaki tim prezentira jedan od specifičnih elemenata kulture države iz koje dolazi. Tema postera bila je zadana, a učenici su u timovima trebali izraditi poster na temu turizma mladih u vlastitoj državi (*Resources for youth tourism in my country*). Prezentacija postera održana je 5. kolovoza u večernjim satima u dvorištu Doma učenika željezničke tehničke škole u Beogradu u kojem su učenici bili smješteni tijekom natjecateljskog dijela. Sljedeću večer održana je kulturna prezentacija na kojoj je svaki tim na zabavan i zanimljiv način prezentirao kulturu vlastite države. Hrvatski tim je uspješno demonstrirao Sinjsku alku, tradicionalnu manifestaciju upisanu na UNESCO-ov popis svjetske nematerijalne baštine. Posljednji dan natjecateljskog dijela, 7. kolovoza održana je svečana dodjela medalja natjecateljima uz prigodnu proslavu. Hrvatski natjecatelji ostvarili su izvrstan rezultat:

foto: Ivan Šulc

Sl. 3. Spomenik prirode Đavolja varoš

Srećko Kajić osvojio je zlatnu medalju s drugim mjestom u ukupnom poretku, a Mihovil Penavić srebrnu medalju s devetnaestim mjestom. Nikola Biščan i Leo Radalj, koji su bili među najmlađim natjecateljima na olimpijadi, ostvarili su dobar rezultat te stekli veliko iskustvo za potencijalno sudjelovanje na idućoj svjetskoj geografskoj olimpijadi (sl. 2).

S ciljem upoznavanja geografskih obilježja prostora u kojem se natjecanje održava, tijekom natjecateljskog dijela organiziran je stručni razgled Beograda, poludnevni izlet na brdo Avala u blizini Beograda i cjelodnevna terenska ekskurzija u Vojvodinu. Natjecatelji i njihovi voditelji posjetili su Petrovaradin, Novi Sad i Muzej Mihajla Pupina.

Nakon završetka natjecateljskog dijela organizirana je studijska ekskurzija po Srbiji u trajanju od šest dana (od 8. do 13. kolovoza), s ciljem upoznavanja geografskih obilježja države u kojoj se održava Olimpijada. Prvi dan terenske ekskurzije uključio je posjet sjeveroistočnom (podunavskom) dijelu Srbije, a započeo je posjetom arheološkom nalazištu Viminacium koji predstavlja ostatke najznačajnijeg antičkog rimskog grada na području Srbije. Nakon toga uslijedio je posjet naselju Golubac, najzapadnijem i najatraktivnijem dijelu Đerdapske probojnice koju je formirao Dunav u Karpatima. Tijekom prvog dana posjećen je arheološki lokalitet Lepenski vir s ostacima neolitskog naselja, a na području kojeg je izgrađen suvremeni muzej za multimedijску prezentaciju arheoloških nalaza.

foto: Ivan Šulc

Sl. 4. Manastir Studenica upisan na UNESCO-ov Popis svjetske baštine

foto: Ivan Šulc

Sl. 5. Uklješteni meandri rijeke Uvac – fenomen krške hidrografije

foto: Ivan Šulc

Sl. 6. Stopića pećina s izraženom akumulacijom vapnenaca u obliku malih bazena

Drugi dan terenske ekskurzije uključio je posjet Rešavskoj pećini, jednom od najatraktivnijih spiljskih sustav u Srbiji, i Parku minijatura u Despotovcu, s maketama najznačajnijih sakralnih i profanih građevina u Srbiji. Treći dan započeo je razgledom Niša, makroregionalnog centra u južnoj Srbiji, nakon čega je uslijedio posjet spomeniku prirode Đavolja varoš, specifičnom geomorfološkom fenomenu sa stupovima oblikovanim u pješčenjacima diferencijalnom erozijom (sl. 3). U poslijepodnevnom satima učenici i voditelji posjetili su manastir Studenica, najznačajniji sakralni kompleks u Srbiji, smješten u planinskom području, a koji je upisan na UNESCO-ov Popis svjetske baštine (sl. 4).

Četvrti dan održan je poludnevni posjet lokalitetu Uvac smještenom u jugozapadnom dijelu Srbije, specifičnom fenomenu krške hidrografije s tokom rijeke Uvac, s uklještenim meandrima

foto: Ivan Šulc

Sl. 7. Etno selo Drvengrad

duboko usječnim u kanjon oblikovan u vapnencima (sl. 5). U istom danu posjećena je i Stopića pećina, specifična po intenzivnoj akumulaciji vapnenca u obliku stepenica i barijera koje formiraju manje akumulacije vode (sl. 6). Peti dan terenski obilazak bio je orijentiran na jugozapadni dio Srbije – dolinu rijeke Drine s hidroakumulacijom te planinska područja Kopaonik i Tara. Uključivao je posjet Drvengradu, etno selu koji je dao izgraditi glumac i redatelj Emir Kusturica (sl. 7) te vožnju planinskom turističkom prugom Šarganska osmica, a koja predstavlja segment nekadašnje uskotračne željeznice koja je povezivala Beograd i Dubrovnik.

Posljednji, šesti, dan terenske ekskurzije uključivao je vožnju uz rijeku Drinu, uz posjet tzv. Kućici na Drini. Nakon toga uslijedio je obilazak grada Valjeva u zapadnom dijelu Srbije, te su se učenicima i njihovi voditelji vratili u Beograd, čime je završila terenska ekskurzija.

I ove godine odlazak hrvatskog tima na olimpijadu organiziralo je Hrvatsko geografsko društvo, a financijski potpomoglo Ministarstvo znanosti i obrazovanja, sponzori ERSTE d.o.o. i Profil Klett d.o.o. te donatori Atlantic Grupa d.d., Vipnet d.o.o., Viro tvornica šećera d.d. i Školska knjiga d.d., na čemu im najljepše zahvaljujemo.

Sljedeća Svjetska geografska olimpijada održat će se u Quebecu u Kanadi od 31. srpnja do 6. kolovoza 2018. godine.